ВІСНИК СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «ВАТРА»

ВІННИЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Випуск 214

Вінниця 2026

ВІСНИК СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «ВАТРА»

ВІННИЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Випуск 214

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
XVI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«Актуальні проблеми ефективного соціально-економічного розвитку України»

16 квітня 2026 року

Вінниця 2026

УДК 338.1

Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ. Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2026. Вип. 214. 569 с.

У Віснику висвітлюються результати наукових досліджень, присвячених глобальним імперативам розвитку підприємницького потенціалу компаній на внутрішньому та зовнішньому ринках, проблемам і перспективам соціального забезпечення громадян, моделюванню та проєктуванню управлінських процесів у соціально-економічних системах із використанням інформаційних технологій, сучасним моделям, стратегіям і технологіям менеджменту, а також стану, викликам і перспективам розвитку публічного управління в Україні.
Значна увага приділяється стратегічним напрямам розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграційних процесів, фінансовим механізмам забезпечення соціально-економічного розвитку держави, актуальним проблемам торгівлі, маркетингу та логістики в умовах динамічних змін економічного середовища. У виданні також розглядаються сучасні тенденції розвитку журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю, індустрії гостинності, харчових виробництв і ресторанної індустрії, висвітлюються теоретико-методологічні засади сучасного праворозуміння та теоретико-прикладні аспекти професійного становлення майбутніх психологів.
Окремий напрям наукових досліджень становлять питання професійної самореалізації молоді в глобалізованому просторі, зокрема лінгвокомунікативні та соціокультурні аспекти розвитку особистості, а також проблеми фізичної підготовки студентської молоді, формування здорового способу життя та розвитку її професійної конкурентоспроможності.

Розраховано на аспірантів, молодих вчених, здобувачів вищої освіти, які цікавляться проблемами соціально-економічного розвитку суспільства.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Мартинова Л. Б.**, д-р екон. наук, професор
Відповідальний секретар – **Юрчик І.Б.**, канд. екон. наук, доцент

Члени редакційної колегії:

Андрусенко Н. В., канд. екон. наук, доцент, **Власенко І. Г.,** д-р мед. наук, професор, **Дементьєв С. Ю.,** канд. техн. наук, **Денисюк О. М.**, д-р екон. наук, професор, **Заюков І. В.**, д-р екон. наук, доцент, **Ковтун Е. О.,** канд. екон. наук, доцент, **Крупельницька І. Г.,** канд. екон. наук, доцент, **Кудирко О. М.**, канд. екон. наук, доцент, **Мазуркевич І. О.**, канд. екон. наук, доцент, **Осіпова Л. В.,** канд. екон. наук, доцент, **Павлюк Т. І.,** канд. екон. наук, доцент, **Слободиська О. А.**, канд. істор. наук, доцент, **Стратійчук В. М.**, доктор філософії зі спеціальності «Економіка», **Хом'яченко С. І.,** канд. юрид. наук, доцент.

Свідоцтво Вінницького обласного управління юстиції про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації № 662-20-р серія ВЦ від 14 грудня 2006 року.

ЗМІСТ

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ: СТАН, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Білошкурська Анастасія
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Махначова Наталя, кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНОГО ПІДХОДУ (КРІЗЬ ПРИЗМУ ОСОБИСТОГО ДОСВІДУ) …….. 16

Бойко Аделіна
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ …….. 20

Болюх Анжеліка
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ …….. 28

Велика Вікторія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ЦИФРОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ……... 36

Венгер Тетяна
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ЕКСТРЕНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ……... 46

Власюк Вікторія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ …….. 53

успішна реалізація можлива лише за умови поєднання інституційних змін із внутрішньою готовністю системи працювати для людини, а не лише заради дотримання формальних вимог. Саме в цьому полягає ключовий виклик і водночас головна перспектива розвитку сучасного публічного управління.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про адміністративні послуги» від 06.09.2012 № 5203-VI. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text (дата звернення: 17.04.2026).

2. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.1996 № 393/96-ВР.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text (дата звернення: 17.04.2026).

3. Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг в Україні (затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/90-2006-%D1%80 (дата звернення: 17.04.2026).

4. Міністерство цифрової трансформації України. Офіційні матеріали щодо розвитку електронних послуг та сервісної держави. URL: https://thedigital.gov.ua/documents (дата звернення: 17.04.2026).

5. Сайт Головного сервісного центру МВС. URL: https://hsc.gov.ua/pro-gsc/about/ (дата звернення: 17.04.2026).

УДК 351.85:323.3-053.6:364

Бойко Аделіна

Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»

Науковий керівник: Ніколіна Ірина,

кандидат наук з державного управління, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

У статті досліджено теоретико-правові аспекти функціонування молодіжної інфраструктури в Україні з акцентом на діяльності молодіжних центрів. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення молодіжної політики, визначено сутність понять «молодіжна політика», «молодіжна

інфраструктура» та «молодіжний центр». Визначено основні проблеми функціонування молодіжної інфраструктури, зокрема недостатнє фінансування, інституційну слабкість та вплив міграційних процесів молоді. Обґрунтовано напрями вдосконалення молодіжної інфраструктури, серед яких цифровізація, інтеграція європейських підходів, розвиток участі молоді та впровадження систем оцінювання ефективності.
Ключові слова: *молодіжна політика, молодіжна інфраструктура, молодіжні центри, публічне управління, молодь, державна політика, цифровізація, участь молоді.*

У сучасних умовах трансформації публічного управління, децентралізації влади та повоєнного відновлення України особливої актуальності набуває питання розвитку молодіжної інфраструктури як складової державної молодіжної політики. Молодь виступає важливим соціальним ресурсом, від якого залежить відновлення людського потенціалу, зміцнення соціальної згуртованості та формування активного громадянського суспільства. У цьому контексті молодіжні центри відіграють ключову роль як інституції, що забезпечують умови для самореалізації молоді, розвитку її компетентностей та залучення до процесів прийняття рішень.

Водночас сучасний стан функціонування молодіжної інфраструктури характеризується наявністю низки проблем, зокрема недостатньою інституційною спроможністю, фрагментарністю нормативно-правового забезпечення та обмеженістю ресурсів на місцевому рівні. Як зазначають дослідники, ефективність реалізації молодіжної політики значною мірою залежить від узгодженості законодавчої бази, рівня міжсекторальної взаємодії та розвитку мережі молодіжних центрів і просторів [9]. Крім того, в умовах воєнного стану та соціально-економічних викликів посилюється потреба у створенні безпечних, інклюзивних та функціонально адаптованих просторів для молоді, що обумовлює необхідність удосконалення теоретико-правових засад функціонування молодіжної інфраструктури.

Проблематика розвитку молодіжної інфраструктури та реалізації державної молодіжної політики є предметом наукового інтересу вітчизняних дослідників у

сфері публічного управління, соціології, права та педагогіки. Зокрема, у праці О. Діброви та Т. Лях акцентовано увагу на ролі громадянської активності та соціальної згуртованості як ключових чинників відновлення територій, що безпосередньо пов'язано із функціонуванням молодіжних інституцій та залученням молоді до суспільних процесів [1].

В. Маселко у дослідженні «Проблеми та перспективи розвитку молодіжної політики територіальних громад» підкреслює, що ефективна реалізація молодіжної політики на місцевому рівні потребує розвитку інституційної спроможності громад, розширення мережі молодіжних центрів та удосконалення механізмів взаємодії між владою і молоддю [2]. Натомість С. Комаринець та С. Машталір звертають увагу на недосконаліть нормативно-правового забезпечення молодіжної політики, зокрема на наявність прогалин у законодавстві та необхідність його гармонізації з європейськими стандартами [9].

Важливий внесок у дослідження організаційно-правових засад розвитку молодіжної інфраструктури зроблено Т. Кагановською, яка обґрунтовує необхідність удосконалення законодавчого регулювання діяльності суб'єктів молодіжної політики та підкреслює значення міжінституційної взаємодії, зокрема участі закладів вищої освіти у формуванні молодіжної інфраструктури [3]. Окремі аспекти функціонування молодіжних центрів, зокрема їх роль у культурно-патріотичному вихованні та розвитку громадянських компетентностей молоді, розкрито у дослідженнях Л. Ладонько, Т. Скорик та Д. Цілини [7].

Разом із тим, попри наявність значної кількості наукових праць, питання комплексного теоретико-правового осмислення функціонування молодіжної інфраструктури, особливо в умовах воєнного стану та трансформації системи публічного управління, потребує подальшого дослідження.

Метою статті є узагальнення теоретико-правових засад функціонування молодіжної інфраструктури в Україні та обґрунтування ролі молодіжних центрів як ключових інституцій реалізації державної молодіжної політики в умовах сучасних викликів.

На сучасному етапі діяльність молодіжних центрів в Україні регламентується низкою нормативно-правових актів, що формують основу державної молодіжної політики та визначають організаційні засади функціонування молодіжної інфраструктури. Зокрема, ключове значення мають закон України «Про основні засади молодіжної політики» (2021 р.), постанова Кабінету Міністрів України «Типове положення про молодіжний центр» (2017), а також указ Президента України «Національна молодіжна стратегія до 2030 року» (2021), які визначають цілі, принципи, напрями та інструменти реалізації молодіжної роботи.

Зазначені нормативні документи закріплюють правові механізми створення та функціонування молодіжних центрів, визначають їх статус, основні завдання та напрями діяльності, а також окреслюють роль цих інституцій у формуванні сприятливого середовища для розвитку молоді. Основоположними актами, що безпосередньо регулюють діяльність молодіжних центрів, є насамперед закон України «Про основні засади молодіжної політики».

У чинному законодавстві молодіжна інфраструктура розглядається як комплексний інститут, покликаний забезпечити реалізацію молодіжної політики через створення умов для розвитку, самореалізації та участі молоді у суспільному житті. Її функціонування передбачає формування відповідних механізмів задоволення потреб молоді, а також розвиток ключових компетентностей, необхідних для інтеграції молодого покоління у соціально-економічні та політичні процеси.

Особливе місце у структурі молодіжної інфраструктури посідають молодіжні центри, які виступають базовими платформами реалізації молодіжної роботи на місцевому рівні. Як зазначає В. Маселко, розвиток мережі молодіжних центрів є важливою передумовою підвищення ефективності молодіжної політики, оскільки саме вони забезпечують комунікацію між органами влади та молоддю, сприяють формуванню активної громадянської позиції та залученню молодих людей до процесів прийняття рішень [2].

У правовому аспекті функціонування молодіжної інфраструктури

визначається низкою нормативно-правових актів, що регулюють молодіжну політику, діяльність органів публічної влади та взаємодію з інститутами громадянського суспільства. Ефективність розвитку молодіжної інфраструктури значною мірою залежить від узгодженості законодавчого регулювання, міжсекторальної взаємодії та адаптації правових механізмів до умов воєнного стану [3]. Важливим є також забезпечення балансу між безпекою та доступністю молодіжних просторів, а також розширення можливостей партнерства між державними, освітніми та громадськими інституціями.

Функціонування молодіжних центрів також має вагоме соціокультурне значення. Як зазначають Л. Ладонько, Т. Скорик та Д. Цілина, молодіжні центри виконують важливу роль у формуванні громадянської свідомості, національної ідентичності та розвитку культурно-патріотичного потенціалу молоді, виступаючи просторами для неформальної освіти, волонтерської діяльності та соціальної інтеграції [7]. Таким чином, їх діяльність виходить за межі адміністративних функцій і набуває комплексного соціально-виховного характеру.

Водночас важливим аспектом є врахування сучасних викликів, зокрема пов’язаних із воєнним станом, міграційними процесами та трансформацією соціальної структури суспільства. Як свідчать аналітичні матеріали до державної доповіді «Молодь України: виклики та адаптація в умовах воєнного стану», молодь відіграє ключову роль у забезпеченні національної стійкості, що підсилює значення розвитку молодіжної інфраструктури як інструменту підтримки та мобілізації молодого покоління [6].

Будемо використовувати категорії «молодіжна політика», «молодіжний центр», «молодіжна інфраструктура» в такому значенні:

1. Молодіжна політика - це складова публічного управління, що являє собою систему державних і місцевих заходів та механізмів, спрямованих на створення умов для всебічного розвитку молоді, її соціальної інтеграції, формування людського капіталу та забезпечення активної участі у суспільному житті.

2. Молодіжний центр – це інституційно організований простір (установа або

платформа), що забезпечує реалізацію молодіжної роботи через надання послуг, створення умов для самореалізації молоді, розвитку її компетентностей, громадянської активності та участі у суспільному житті.

3. Молодіжна інфраструктура – це система взаємопов'язаних інституцій, організацій, ресурсів та механізмів, що забезпечують реалізацію молодіжної політики, створюють умови для розвитку, соціалізації та участі молоді у суспільному житті.

Незважаючи на поступовий розвиток молодіжної політики в Україні, функціонування молодіжної інфраструктури супроводжується низкою системних проблем. Однією з ключових є недосконалість нормативно-правового забезпечення, що проявляється у фрагментарності законодавства, наявності прогалин та недостатній узгодженості між окремими нормативними актами [9, с. 107].

Важливою проблемою є також недостатній рівень фінансового забезпечення та інституційної спроможності територіальних громад, що обмежує можливості розвитку мережі молодіжних центрів і реалізації молодіжних програм [2, с. 56]. У багатьох громадах молодіжна інфраструктура носить формальний характер і не забезпечує повноцінного залучення молоді до суспільного життя.

Особливої актуальності набуває проблема виїзду молоді за кордон, що суттєво впливає на функціонування молодіжної інфраструктури. Як зазначають І. Ніколіна, Н. Махначова та В. Кузінська, масова міграція молоді призводить до втрати людського капіталу, зниження рівня громадянської активності та послаблення потенціалу розвитку громад [10, с. 150]. У довгостроковій перспективі це створює загрозу демографічної та соціально-економічної нестабільності.

Крім того, в умовах воєнного стану загострюються проблеми безпеки, доступності та функціональності молодіжних просторів. Зокрема, необхідність адаптації діяльності молодіжних центрів до кризових умов вимагає нових підходів до організації роботи та забезпечення їх стійкості [3, с. 108].

З метою підвищення ефективності функціонування молодіжної інфраструктури доцільно визначити низку стратегічних напрямів її вдосконалення.

По-перше, важливим є розвиток цифровізації молодіжної політики та впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність молодіжних центрів. Це сприятиме розширенню доступу молоді до послуг, підвищенню рівня її участі та оптимізації управлінських процесів [8, с. 23].

По-друге, необхідною є гармонізація національного законодавства з європейськими стандартами молодіжної політики, що дозволить підвищити якість нормативного забезпечення та забезпечити інтеграцію України у європейський простір [9, с. 110].

По-третє, доцільним є впровадження підходів data-driven управління та використання геоінформаційних систем (ГІС) для планування розвитку молодіжної інфраструктури, що забезпечить більш ефективне використання ресурсів і врахування потреб молоді.

По-четверте, важливим напрямом є посилення участі молоді у процесах прийняття рішень, розвиток механізмів молодіжного самоврядування та підтримка молодіжних ініціатив, що сприятиме формуванню активного громадянського суспільства [1, с. 74].

По-п’яте, необхідно впроваджувати системи моніторингу та оцінки ефективності молодіжної політики, що дозволить забезпечити її прозорість, результативність та орієнтацію на реальні потреби молоді [2, с. 57].

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що молодіжна інфраструктура є важливим елементом системи публічного управління, який забезпечує реалізацію державної молодіжної політики, розвиток людського капіталу та формування активного громадянського суспільства. Теоретико-правовий аналіз засвідчив, що її функціонування ґрунтується на комплексі нормативно-правових актів, однак чинне законодавство потребує подальшого вдосконалення, зокрема в частині узгодженості, адаптації до сучасних викликів і гармонізації з європейськими

стандартами. Водночас встановлено наявність низки проблем функціонування молодіжної інфраструктури, серед яких – недостатнє фінансування, обмежена інституційна спроможність, фрагментарність правового регулювання, а також відтік молоді за кордон, що призводить до втрати людського потенціалу. Обґрунтовано, що підвищення ефективності молодіжної інфраструктури можливе за умови впровадження комплексного підходу, який передбачає цифровізацію молодіжної політики, розвиток інструментів участі молоді, застосування data-driven управління, удосконалення нормативно-правового забезпечення та впровадження систем моніторингу результативності.

Список використаних джерел:

1. Діброва О. В., Лях Т. Л. Громадянська активність і соціальна згуртованість як рушії відновлення й розвитку деокупованих територій. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2024. № 4. С. 70–76. DOI: https://doi.org/10.12958/1817-3764-2024-4-70-76.

2. Маселко В. М. Проблеми та перспективи розвитку молодіжної політики територіальних громад. *Вісник Полтавського державного аграрного університету. Серія «Публічне управління та адміністрування».* 2025. №(4). С. 54–59. DOI: https://doi.org/10.32782/pdau.pma.2025.4.9.

3. Кагановська Т. Організаційно-правові засади участі закладів вищої освіти в розвитку молодіжної інфраструктури України в умовах воєнного стану. *Право України*. 2025. № 5. С. 105-121. DOI: 10.33498/louu-2025-05-105.

4. Вецко А.І., Байдарова О.О. Самореалізація молоді через участь в розвитку молодіжних центрів: можливості та бар'єри. *The XV International Scientific and Practical Conference «Self-development: the key to success and personal growth»,* December 09-11, 2024, Plovdiv, Bulgaria. C.179-181. URL: https://eu-conf.com/en/events/self-development-the-key-to-success-andpersonal-growth/.

5. Г.Р. Матухно. Державні політичні інститути як чинник сприяння публічної політичної участі молоді в сучасній Україні. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2024. Вип. 49. С. 216-222. DOI: https://doi.org/10.32782/apfs.v049.2024.37.

6. Молодь України: виклики та адаптація в умовах воєнного стану: інформаційно-аналітичні матеріали до державної доповіді про становище молоді в Україні / В.О. Радкевич, М.А. Пригодій, Т.М. Герлянд, О.А. Тітова, В.А. Кручек, О.В. Лапа, Д.О. Закатнов, Л.А. Лупаренко. Київ: Інституту професійної освіти НАПН України, 2025. 37 с.

7. Ладонько Л.С., Скорик Т.В., Цілина Д.О. Роль молодіжних центрів у культурно-патріотичному вихованні молоді. 2025. URL: https://lnk.ua/ERNe0qoPG.

8. Савка Я.С., Ковівчак Я.В., Дубук В.І. Розробка автоматизованої системи підтримки діяльності молодіжного центру. *Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво.* 2025. Вип. 58. С. 21-28. DOI: https://doi.org/10.36910/6775-2524-0560-2025-58-03

9. Комаринець С., Машталір С. Основні напрями вирішення проблем молодіжної політики в Україні. *Механізм регулювання економіки.* 2023.№ 1 (99). С. 105- 112. DOI: https://doi.org/10.32782/mer.2023.99.17.

10. Nikolina I.I., Makhnachova N.M., Kuzinska V.A. Ukraine's policy on brain drain in the wartime and post-war periods. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2024. №4. P. 149-156. DOI: https://doi.org/10.33271/nvngu/2024-4/149

УДК 35.077:005.311.6

Болюх Анжеліка

Здобувач освітнього ступеня «магістр»

Науковий керівник: Замкова Наталія,

доктор філософських наук, професор

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

У статті розкрито сутність механізмів впровадження штучного інтелекту в систему публічного управління та здійснено їх класифікацію за функціональними, організаційними, суб'єктними та іншими ознаками.